

Leto II

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Novi trg št. 4/II

ZBOR

Štev. 13

Naročnina: letno Din 24.-
polletno . 12.-
četrtno . 6.-

Izhaja vsak drugi četrtek

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR

D. V. Ljotić:

Nerešeni problemi

Samo našli jih bomo. Sicer so zadostno znani. Vendar jih bomo navedli, kajti dnevi teko, pa uhajajo ljudem iz uma. Zdi se jim, da je vse na svojem mestu in da je vse dobro...

To pa ima posebno težke posledice. Prebujenje iz prijetnih sanj v grenko stvarnost napravi stvarnost mnogo težjo kot je.

Obstoja plemenski problem. Naše stališče je dovolj znano in mu tu nimamo kaj dodati. Mnogi so trobili, kako ga bodo rešili. On pa še danes obstoja v preostri obliki.

Trditi, da on obstoja, trditi, da ga je mogoče rešiti, imeti časa in možnosti, da bi se v resnici reševal — pa ga vseeno ne rešiti, more pomeniti samo eno od sledečih dveh stvari: ali ga niso znali rešiti, ali pa ni rešljiv tako kot je postavljen.

Obstoja verski problem. V kali je obstojal od razcepa Kristove cerkve, ker je tedaj po nesreči ta razcep presegal tudi naš narod v verskem oziru.

Z dogodki zadnjega časa pa je ta verski problem prešel v ostro fazo, odnosi so se poostriili. Tudi tu ne bomo govorili o vsebini tega problema, samo navedli smo ga.

Obstoja problem zaupanja državljanov napram državnim organom. Ta problem je posebno važen.

Ni mogoče dobro sožitje brez zaupanja. Tega problema ni mogoče zatajiti ali nekako obiti. Ne — on mora biti rešen. Ali pa je rešen ali ne, se ne more videti iz volilnih statistik, temveč iz duha, ki veje iz odnosov med državljanji in državnimi organi.

Obstoja problem ljudskega materialno-gospodarskega življenja. Naj se nihče ne vara s trenutnim zboljšanjem (kot posledico oboroževanja), da je gospodarska kriza že premagana.

Blaznost oboroževanja se mora končati ali z vojno (to pa pomeni še težje probleme in še večjo stisko, kar bo terjalo od nas še težji odgovor) ali pa bomo z ustanovitvijo oboroževanja, kakršno se danes izvaja, dobili še težjo in strašnejšo gospodarsko krizo, kot mislimo, da smo jo že preživeli, kajti »drugo stanje je težje od prvega...«

Obstoja problem pravičnega poslovanja s strani države. Nihče ne more pričakovati, da bo kdaj obstojal kak režim absolutne pravičnosti. Ljudje smo! Toda ko govorimo o pravičnosti, mislimo na največjo mogočo pravičnost med ljudmi.

D. V. Ljotić:

Nesporazum pri sporazumu

»Zbor« je že večkrat pisal in govoril o hrvatskem vprašanju in to jasno in odrejeno. »Zbor« je z živo besedo govoril o tem vprašanju v čisto hrvatskih krajih, pred čistimi Hrvati.

Njegovo stališče je jasno: hrvatsko vprašanje se s sporazumom ne more rešiti. En del tega vprašanja, ki obstoja v globokih, družabno-gospodarskih in moralno-političnih popravkih — ta del mora Jugoslavija rešiti, kajti ako ga ne reši, ne bo izpolnila tiste naloge, katero ima kot država; je pa tu še drugi del vprašanja, to je: frankovščina, čustvo mržnje napram Jugoslaviji, napram vsaki zajednici s Srbi — ta del pa se z nobenim sporazumom ne da rešiti.

Pri reševanju prvega dela vprašanja se bodo našli v skupnosti vsi Hrvati, vsi Srbi in Slovenci, ki imajo čustvo bratskega sodelovanja v sebi.

V tistem drugem delu vprašanja pa je škoda izgubljati čas za razgovore. Kajti v kolikor se bo rešil prvi del vprašanja, v toliko se bosta zmanjšala število in vpliv frankovcev. V kolikor pa se prvi del vprašanja ne bo rešil, v toliko bosta število in vpliv frankovcev vse večja in močnejša.

Tako govori naš »Zbor«.

Toda starostrankarji govorijo drugače. Oni govorijo o sporazumu in samo o njem — neumorno in neprestano. Sporazuma pa

Ako državljan državi vse stori in da, kar je dolžan storiti in dati — treba, da država spoštuje vse pravice tega državljanca. Če pa ni tako, bo državljan občutil krivico. To pa ni dobro. Ako skupine državljanov občutijo krivico, je že posejano zlo seme.

»Kdor seje veter, žanje vihar« — pravi narodni pregovor. In ima prav: kajti ni večjega viharja, kot je oni, ki se porodi iz občutka krivice, prizadejane korektnim grupam ljudi.

Obstoja problem organizacije družbe in države. Novi čas je ta problem postavil in čaka nestrpnost na naš odgovor. Nimamo mnogo časa za ta odgovor. Narodi, ki na to vprašanje ne odgovorijo pravilno ali pravočasno, bodo mleti in zmleti.

Ta problem pa se ne more rešiti z ozirom na osebne, strankarske ali skupinske interese, temveč samo z ozirom na interese cele skupnosti naroda in države.

Obstoja problem ljudskega moralnega življenja. Ostri vetrovi pihajo, viharji kopljejo oblake nad glavo naroda.

Samo oni narodi, ki ohranijo čistost in celost svojega moralnega življenja, bodo prestali vihar. Vsi ostali bodo odbiti, drobljeni in zdrobljeni.

Obstoja problem ljudskega materialno-gospodarskega življenja. Naj se nihče ne vara s trenutnim zboljšanjem (kot posledico oboroževanja), da je gospodarska kriza že premagana.

Blaznost oboroževanja se mora končati ali z vojno (to pa pomeni še težje probleme in še večjo stisko, kar bo terjalo od nas še težji odgovor) ali pa bomo z ustanovitvijo oboroževanja, kakršno se danes izvaja, dobili še težjo in strašnejšo gospodarsko krizo, kot mislimo, da smo jo že preživeli, kajti »drugo stanje je težje od prvega...«

Našli smo nekaj problemov, od katerih je eden važnejši, ostrejši in neposrednejši od drugega. Storili smo to, da bi jih imeli pred očmi, da bi nam ne ušli iz uma.

In da bi se tudi naše stališče razumelo.

Med g. Davidovičem in g. Mačkom je neka ogromna razlika — in ta jima ovira, da se ne moreta sporazumeti.

G. Davidovič smatra vso Jugoslavijo za svojo državo, g. Maček pa smatra za svojo državo samo dve in pol banovini — vse druge pokrajine ga »zanimajo« toliko, kolikor bi g. Davidoviča »interesirala« uređitev Albanije ali kake druge obmejne države, s katero bi naj njegova država imela politično-gospodarske zveze.

Tu torej tiči vzrok, da se oba sploh ne moreta sporazumeti.

Ko so svoječasno hoteli slišati od nas, kako si zamišljamo rešitev hrvatskega vprašanja, smo odgovorili javno v čisto hrvatski sredini in pred čisto hrvatskimi množicami in v prisotnosti radičevcev — da je mogoče to vprašanje na lahek način rešiti: Naj g. Maček samo reče: »Ena država je od Maribora do Djevdjelije, od Subotice do Kotora — to je moja država!« In takoj bo hrvatsko vprašanje rešeno. Rešaval ga bo sam g. Maček; nihče ga pri tem ne bo mogel niti hotel ovirati.

Ne more po ga rešiti danes, ker noče tako govoriti, ali pa ker govori tako, da se vidi, da ta država ni njegova.

Kajti hrvatsko vprašanje obstoja ravno zato, ker je Jugoslavija preveč velika in premočna za dr. Mačka. On bi hotel imeti eno tretjino ali četrtino tega, da bi tam vladal — cela pa mu je velika in prevelika.

Dokler nismo tega povedali, so nas hvallili — ko pa so to slišali, so nas začeli zmerjati in so nas imenovali srbske hegemoniste in šoviniste...

Toda na naše vprašanje do danes drugega odgovora nismo dobili. Nihče, niti g. Maček, pa tudi ne njegovi sodelavci se

ne upajo precediti skozi zobe (kakor bi tudi mi radi to slišali): »Kdo se upa postavljati tako vprašanje, da je Jugoslavija njegova država? Ali kdo sme samo pomisliti na to?«...

Ne. Takega moškega in ogorčenega odgovora nismo dobili. Najbrž zato, ker smo tako točno zadeli v tarčo, ker smo s pristom pokazali na rano, ker smo dokazali, odkod izvira nerešljivost hrvatskega vprašanja — smo slišali izjavo g. Mačka, s katero nam sporoča, da z »Zborom« noče razgovarjati, ker le-ta nima korenin v narodu.

Mi pa smo sprejeli to sporočilo kot vse podobno, kar v življenju sprejemamo, pa smo odgovorili: g. Maček ne more, pa tudi ne mara razgovarjati z »Zborom«. Ne more, dokler ne reče, da je Jugoslavija njegova država — za tem pa tudi ne bi moral govoriti z »Zborom«, ker bi nas po tem pri skupnem delu ničesar več ne delilo.

Na vse to pa smo zopet dobili samo psovke in sumničenja — toda odgovora dostojnega, razumnega in častnega nismo dobili.

Opisali smo te svoje izkušnje — ki so dovolj siromašne v primeri z izkušnjami naših velikih sporazumašev. Vse to pa je dovolj jasno, da bi se iz njega razumelo: zakaj se naši sporazumaši niso sporazumeli s svojimi partnerji v tako dolgoletnem sporazumevanju?

Zato, ker se ne morejo sporazumeti!

Mi hočemo to samo podčrtati, ker to je treba vedeti. Naši sporazumaši morajo to povedati sebi in svojim. Ker to je resnica, resnico pa je treba izreči. Vsaj na začetku dvajsetega leta — sporazumevanja...

Mi in katoliška duhovščina

Naša pot je ravna, gremo v boj z odprtim vezirjem, zato za nas ne sme biti obzir oporunitete, stremjenja, oziroma prilagojevanja vsakokratnim izgledom na korist. Ne smemo se ogibati jasne besede z opravičilom, da je vprašanje delikatno, da utegne dvigniti tu in tam preveč prahu. Nasprotno, smatramo kot svojo dolžnost, da damo svojemu članstvu, pa tudi vsej naši javnosti polno jasnost glede našega stališča tudi v najkočljivejših vprašanjih. Smatramo za svoj sveti dolg, da izpovemo to svoje stališče z vso iskrenostjo, popolnoma brez ozira na to, ali nam ta iskrenost naše vrste pomnoži ali odžene iz njih enega ali drugega, ki s tem itak samo dokaže, da ni bil nikdar ves naš.

Da izpregovorimo besedo baš o naslovnem vprašanju, zato nam je dalo povoda dvoje: 1. trenutki in dnevi pred dvajsetimi leti, ko smo z radostjo v srcu gledali iskreno bratstvo, narodno slovo in tovarštvo, ko smo korakali v boj za naš narodni ideal skupno, kmet in obrtnik, posvetna inteligenca in delavec, ter kot prvi med enakimi mnogi sveceniki, in 2. način, kako se je proslavljal spomin na te dni po dvajsetih letih pri nas. Način, ki je kazal povsem drugo sliko. In vprašali smo se: »Zakaj?«

Kdo za Boga milega ima koristi od narodne nesloge? Mar ljudstvo? Kdo ima korist od tega, da se ne izvaja Kristov nauk o ljubezni do bližnjega? Ali je sploh mogoče njegovo izvajanje, dokler se ljudstvo deli na stranke in razrede, dokler se razplamteva in razpihuje strankarska in razredna mržnja, ki prav te dni znova trumfira? Prav te dni, ko bi morali slaviti spomin na narodno slovo in na neizmerne njene koristi pred dvajsetimi leti, prav te dni smo videli, da so mnogi od tistih, ki bi morali že po svojem poklicu, če že ne po svojem prepričanju, širiti ljubezen do bližnjega, izkoristili ta svetel spomin v strankarske namene, v še hujšo narodno neslogo, povzročeno poleg drugega tudi z ogorčenjem radi strankarske potvorbe naše polpretekle zgodovine.

In če pogledamo program Jugoslovanskega ljudskega gibanja »Zbor«, ki zahteva odpravo vsega, kar preprečuje na-

rodno slovo, vsega, kar ovira ljubezen do bližnjega, ki zahteva politično, gospodarsko in socialno pravičnost ter na ta način odpravo strankarskih in razrednih bojov, se začudeno sprašujemo, zakaj so baš iz katoliškega dela krščanskega duhovništva le razmeroma maloštevilni v naših vrstah, v katerih bi nam baš le-ti po svojem prvotnem poslanstvu mogli dati odličnih borcev, kakor malokateri drugi stan. Prav oni bi mogli odločilno vplivati na ozdravljenje našega notranjega položaja. Oni bi najlažje presekali gordijski voz »hrvaškega« vprašanja in cele vrste drugih vprašanj. Vozle, katere so spleli in še pletejo tisti, katerim je do tega, da se narod med seboj bije, da pri tem ne utegne gledati raznim na prste.

Naše stališče do krščanstva je v našem programu jasno očrtano. Kristov nauk nam je neizčrpen vir, zlasti tudi za našo socialno ideologijo in naša stremjenja v javnem življenju: nauk o usmiljenem Samarijanu, o beraču, ki je jedel drobtine z bogatinove mize, izganjanje kramarjev iz templja — hiše Gospodove, v kateri so le-ti napravili jama razbojnikov, zamačevanje farizejstva in: nad vsem nauk o ljubezni do bližnjega. Smo organizacija, v kateri ni prostora niti za židovsko niti farizejsko internacionalno, ni prostora za ideologijo kominterne z zanikanjem etičnih vrednot rodbine, zadrage, stanu, vere itd., smo organizacija, v kateri je široko odprta pot radi etične usmeritve baš propovedništvu Kristovega nauka.

In vendar vidimo, da je katoliških propovednikov Kristovega nauka v naših vrstah razmeroma malo. Res je, nismo niti brez njih in ponosni smo na to, toda po našem programu bi jih bilo pričakovati mnogo več. Ne vseh! Saj nam prav te dni priznava sam nadškof Jeglič, da niti pred dvajsetimi leti večina katoliškega duhovništva ni bila jugoslovansko usmerjena, pa da je tudi sam s poudarkom opustil »habsburški okvir« šele tedaj, ko je zvedel, da ga je cesar Karl razrešil pri sege. Zato pa bo tembolj treba z vso točnostjo ugotoviti obnašanje tistih duhovnikov, ki so v najtežjih časih s pravim junaštvom propovedovali narodu svit svobode in ga bodrili k

vztrajanju; ki so navajali naše vojaštvo, naj se ne izpostavlja za svoje tlačitelje, temveč naj se ohrani za boj za svoj narod. Pri tem se bo ugotovilo, da odstotek teh vzornih mož ni velik (to priznava tudi sam nadškof Jeglič), da pa ne manjka krasnih, blestečih primerov. Brali bomo o župniku Aljažu, ki je v najbolj črnem času na seji krajevnega šolskega sveta tolažil može, da kajzerjevi Nemci ne bodo zavzeli Pariza, ker je Bog pravičen in ne bo pustil takih uničevalcev v tako lepo mesto. Slišali bomo o monsignoru Ambrožu iz Radovljice, ki je hodil z lovsko puško na rami po njivah in cestah, pa ni lovil, temveč nagovarjal žene in otroke in redke moške, ustavljal naše vojake in ruske ujetnike, in sejal in sejal seme, ki je leta 1917. samo začelo zoreti.

Pri mislih na odlične narodne borce — duhovnike se spominjamo ob besedah: »Vsi grešniki maziljeni, proč krono in škrlat!« — pesnika Simona Gregorčiča, na monsignora Tomo Zupana, župnika Vrhovnika itd., itd., pa se vprašamo, kako, da jih je iz tega stanu, ki je dal toliko odličnih narodnih borcev sedaj tako malo v vrstah onih, ki se idealno bore za srečno strnitev, slogo in skupnost jugoslovanskega naroda, torej za stvar, ki je bila vsem omenjenim vzor — svečenikom tako sveta?!

Čitaj tudi naslednji članek:

NEKAJ RESNICE — ZA TIHE TRENUTKE

Res je, tudi veliki škof Strossmayer ni vzdržal v boju proti tej sili, moral se je udati. (Laudabiliter se subiecit.) Toda udal se je le glede dogme o papeževi nezmotljivosti, kot verski zadevi, ni se pa udal politično, zlasti tudi ne v boju za jugoslovanstvo, pa tudi za slovansko liturgijo, ker je bil, kakor vsi goraj imenovani može in pravkar tudi škof Učellini neomajno na stališču popolne politične neodvisnosti. Kdor pa mora — ali misli, da mora — biti pokoren omenjeni sili tudi v političnem oziru, ta ne more biti zanesljiv nacionalen borec, — vsaj za vedno ne, ker so interesi, katere zasleduje ta internacionalna sila, pogosto nezdržljivi, da, se celo križajo z našimi nacionalnimi interesi.

Dosledna pa je politika te internacionalne sile v tem, da ni protitalijanska in da je osobito od pakta z Mussolinijem njena zunanja politika v polnem skladu z italijansko nacionalno politiko, — da pa cepi in ovira združitev naroda, ki bi mogel postati nevaren latinstvu, osobito tam, kjer je ta narod različnih ver; zato mora ostati

nemški narod v Avstriji odtrgan od onega v Rajhu, zato se mora vedno na novo netiti nasprotstva med katoliško južno in protestantsko severno Nemčijo, zato ne sme priti do miru med Poljaki in Ukrajinci, med Slovaki in Čehi, med Hrvati in Slovenci na eni in Srbi na drugi strani. **Odtod spor s to silo pred leti na Čehoslovskem, sedaj v Nemčiji in pravkar tudi na Poljskem, da o Jugoslaviji radi »višjih sil« sploh ne govorimo.** Pa se še najdejo ljudje, ki menijo, da morajo biti Vatikanu pokorni tudi v politiki in to celo še takrat, če gre ta politika proti življenjskim interesom in življenjski eksistenci njihovega lastnega naroda! Oviraj najskrajnega sodelovanja vsaj z znatnim delom katoliškega duhovništva, njih uvrstitve kot borcev-tovarišev v borbi za red, pravico in poštenost je torej fatalna zmeta njih večine, da so dolžni Vatikanu pokorščino tudi v političnem oziru. Zato je bistven in brezkompromisen pogoj sodelovanja popolnoma odkrit in javen prelom s tisto neutemeljeno pokorščino, ki nima nobene opore v verskem nauku, najmanj pa v Kristovem, ki je dejal: »Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega.« Čim bi bil ta pogoj izpolnjen, bi bila vrata v našo organizacijo odprta na stečaj vsakemu katoliškemu duhovniku, ki pošteno priznava naš narodni, gospodarski in socialni program. Marsikaj, kar se zdi danes še silno težko, bi postalo ob skupnem delu naravnost lahko. Prenehalo bi pitje, kdo govori v latinici in kdo v cirilici, utihnilo bi kričanje o liberalcih in klerikalcih, nastopila bi le ena nadvse koristna brezposelnost, to je **popolna brezposelnost onih koristolovcev, ki vlečejo iz medsebojnega boja nahujskanega naroda svojo bogato, toda ne pošteno, osebnost korist!**

Naj bi bila ta naša beseda prav razumljena, kakor je mišljena: pošteno in iskreno, brez vsake mentalne rezervacije, naj bi našla odjeka pri našem duhovništvu, — čim več, tem bolje za njih in državo, — naj bi nam dala novih Strossmayerjev, Učellinijev, novih Aljažev in Ambrožev, ki bi korakali ramo ob rami z drugovernimi našimi svečeniki-tovariši in ljudstvom v boj za naš skupni veliki ideal močne države reda, pravice in poštenosti in z besedami našega pesnika v srcu: »Kdor brata mi ščuje na brata, ta bodi, ta bodi proklet!«

Tam neke v daljavi se že kažejo znaki, da tudi med našim duhovništvom že ponekod zmaga razsodnost, pripadnost narodu, materi, ki ga je rodila. Tudi mala nedavna hišna revolucija v neki škofiji je pokazala, da že niso prav vsi zadovoljni s strankarstvom po internacionalnem diktatu.

T. M.

Dobrovoljci — kladivarji Jugoslavije

Žal, nam v zadnji številki radi pomanjkanja prostora (ker smo skoraj pol številke uporabili za podlistek o dobrovoljcih), ni bilo mogoče posvetiti akademiji jugoslovanskih vojni dobrovoljcev Slovencev dne 6. junija, tiste pozornosti, kakor bi bili želeli.

Ker je naš list le polmesečnik, je že mesec minul od tedaj, pa bi prišli danes prepozno s poročilom o akademiji. Pripomnili bi le, da nas posebno veseli, da je naš odličen tovariš in član banovinskega odbora JLG Zbora dobrovoljcev Rajko Paulin tudi mnogo doprinesel k odličnemu uspehu akademije s svojim dramskim prizorom s solunske fronte, ki nam je za trenutek pričaral pred oči košček tedanjega požrtvovalnega živja naših dobrovoljcev. Naš tovariš pa tudi ni mogel najti boljših interpretov svojih zamisli, kakor jih je našel naših odličnih igralcih gg. Cesarju, Gregorinu, Janu in Potokarju ob režiji g. Šesta.

Prav tako pa je delež našega tovariša precejšen pri sami knjigi »Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije«, ki je s to akademijo predana javnosti. Tudi tam ga najdemo še z dvema njegovima tovarišema na naslovnih strani kot urednika knjige in v knjigi samih kot pisatelja treh sestavkov, od katerih naj bi si posebno izčrpen, 78 strani dolg sestavek »Pot v Jugoslavijo — brez Rusije«, dobro prečitali vsi naši »demokratarji«, pa tudi »komisalonci«, da bodo vedeli, odkod mi vemo, kar oni ne vedo ali vedeti nečejo.

Pa tudi vsi ostali sestavki naših dobrovoljcev ne zaostajajo za omenjenimi sestavki. Iz vseh veje istj idealizem, ista ljubezen do Jugoslavije in ista bôl v srcu, da Jugoslavija še ni taka, za kakršno so žrtvovali dobrovoljci svojo mladost, kri in življenje, kakor pišejo na zaključku te knjige.

Dograditev že ustvarjene Jugoslavije ni neobhodno zvezana z žrtvovanjem mladosti, krvi in življenja, pišejo dalje v tem zaključku, temveč je dosegljiva z lažjimi žrtvami, z vero, upanjem in ljubeznijo, z ne-sebičnim delom v korist jugoslovanske skupnosti in posameznika brez razlike.

»To delo še čaka izvršitve«, nas opominjajo dobrovoljci in mi se v polnosti zavedamo, da je tako. Še čaka izvršitve, pa ne več dolgo — za to jamči »Zbor«!

Popravek

glede akademije jugoslovanskih vojni dobrovoljcev Slovencev ne moremo priobčiti.

Uredništvo.

KOMPROMIS PRI OBČINSKIH VOLITVAH V KRANJU

O zelo značilnem pojavu kompromisov pri občinskih volitvah in pri volitvah v stanovsko zbornico za TOI smo v našem listu že toliko pisali, da res nima smisla, da bi vse to še enkrat ponavljali. Ugotavljamo samo, da so se medtem strankarske strasti tako strašno »pomirile«, da je res čisto naravno, da sta se tudi topot spozrazumeli — JNS in JRZ. To je uvidelo tudi onih 50% volilcev, ki so ostali doma, in vsaj polovica od tistih, ki so morali na volišče. Čudno je le, zakaj ni bilo kompromisa pri volitvah v »Kmetijsko« zbornico, če naj služijo kompromisi res za »pomirjenje« in ne za kaj drugega...

Širite „Zbor“!

Nekaj resnice — za tihe trenutke

V brošuri: »Zakaj nismo krščanski socialisti?« z ovojem, na katerem piše: »Vi vidite vse rdeče — jaz pa ne,« pod naslovom: »Ali pri nas zorimo za španske grozote« se je gospod dr. Jos. Šimenc dotaknil prav važnega vprašanja. Ne bom razpravljaj na tem mestu, da bi dokazal pozitivno ali negativno stran tega vprašanja, pač pa bi hotel opozoriti na eni strani pisca in na drugi strani prizadete, zakaj prihaja narod do zaključkov, ki se zde gospodu dr. Šimencu nerazumljivi. On pravi v tem spisu sledeče: »Toda popolnoma nerazumljivo je, zakaj so nekateri delavci ob tej priliki grozili cerkvam, da bodo tudi porušene, evharističnim križem, da so spomeniki suženjstva, in duhovnikom, da bodo naredili z njimi tako kakor na Španskem; še bolj nerazumljivo pa je, zakaj so šli može na glavarstvo in se prijavili za izstop iz katoliške Cerkve.«

Gospod dr. Šimenc navaja sicer nekoliko prav tehtnih razlogov, ako omenja pisanje časopisja in pokaže pri tem, da je jako dobro poučen o krščanskih načelih. Vsled tega se nam prav čudno zdi, da ne omenja najtehtnejši razlog, ki ga je navedel Jezus Kristus sam v dnehi, ko je rimska družba stala na višini razvoja in je bilo videti že obrise strašnega razkroja. Ob priliki velike pridige na gori, kjer so se zbrale množice ljudstva, žejnega pravice, reda in poštenja, se je obrnil do svojih učencev, ki so sedeli prav poleg njega in jim je zaklical prav važne besede, katere bi moral nositi kot talisman vsak naš duhovnik in vzgojitelj vedno in vedno seboj. Rekel je: »Vi ste sol zemlje« in »Vi ste luč svetu... Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.«

Vprašamo sedaj vse prizadete, ali ni ravno v teh besedah jedro, ki prav jasno pokaže, zakaj so ljudje, ki jih gospod dr. Šimenc omenja, prišli do navedenih zaključkov? Kar roko na srce in priznajmo vsi intelektualci, ki smo poklicani, da vzgajamo in vodimo čredo naroda, da smo vseh takih izrazov mase krivi v prvi vrsti mi in samo mi. Jezus Kristus je prinesel na svet program novega prerajenega življenja, novega družabnega reda. Pokazal je prav jasno, da je narodu potrebna živa vera in ne ceremonijalna. Mesto pa, da smo šli po njegovih stopinjah, kakor nam je ukazal, smo dopustili, da je satan vpletel v venec božanskih krščanskih načel tudi polno cvetk poganskega izvora in to v kričečih barvah. Krščanstvo današnjih dni ni niti senca krščanstva apostolskih in mučeniških dni. Krščanstvo današnjih dni s svojimi načeli ljubezni je le slaba karikatura krščanstva in ljubezni Jezusa Kristusa — ljubezni prvih dni. Ali se smemo potem čuditi, če neorientiran narod, ki ni vajen analitičnih metod pri iskanju vzroka posledic današnjih dni, napravi kratek zaključek, kakor ga je omenil g. dr. Šimenc? Ne, jaz se ne čudim temu, ako vidim, da je »sol zemlje« postala prijateljica moloha, da je »luč svetu« postala pravo žarišče velekapitalističnih metod. Koliko krščanskih gospodarskih institutov se nam predstavlja kot vzor! Ali so res prepojeni s krščanstvom? Ali teče po njih žila ljubezni? Gospod dr. Šimenc omenja tisk. Prav dobro je to. Vprašamo ga pa, ali se strinja s pisanjem ravno našega krščanskega tiska, ki se ni ustrašil, da napravi iz resnice laž in pristane na ponudbo, ki jo je stavil satan Jezusu in jo je Jezus Kristus hrabro odklonil? Ali je pozabila »sol« krščanstva, da je bila stavljena Jezusu ponudba, naj napravi iz kamenja kruh? Kaj je Jezus storil? Tudi je satan pokazal Jezusu »vsa kraljestva sveta in njih slavo«. Pokazal mu je politično vrvenje. Pokazal mu je politično kariero in mu rekel: »Vse to ti dam, če padeš predme in me moliš.« Tedaj je zaklical Jezus satanu: »Poberi se satan od mene... Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služ.« Ali postopa današnja luč krščanstva tudi tako? Zvezde se potapljajo v blatu greha, nemorale, laži in sedem žena (cerkva) grabi za enim možem (Jezusom) in pravi: »Jed svojo bomo jedle in v obleko svojo se oblačile, samo daj, da se imenujemo po tvojem imenu.« Ko bi se »sol zemlje« in »luč svetu« držala opozorila apostola Pavla, ki se glasi: »Kdor pravi, spoznal sem ga (namreč Jezusa Kristusa), a ne drži zapovedi njegovih, je lažnik in v njem ni resnice« in »kdor pravi, da v njem ostaja, mora tudi tako živeti, kakor je on živel.« bi danes po skoro 2000 letih krščanske kulture, vzgoje in civilizacije, imeli že kraljestvo božje na zemlji. Poučljivih pretefov bi ne

bilo več. Političnih bojev in ubojev bi ne bilo več, temveč narod bi se radovol pod senco drevesa življenja. Ne bi se napajal z alkoholom, da bo sposobnejši za boj proti nasprotniku, temveč njegove hibe bi zdravilo listje drevesa življenja — drevesa ljubezni božje. Narod bi ne prihajal do zaključkov, ki jih je navedel gospod dr. Šimenc, temveč radostno bi prepeval veliko pesem »Te deum laudamus«.

Solnce gre k zatonu in krščanski svet se izpreminja v Sodomo in ljudstvo postaja zamorskemu podobno in gospod grozi: »Ko iztezate roke svoje, skrivam oči svoje pred vami; ko tudi mnogo molite, ne slišim: roke vaše so polne krvi.« (Izaija 1. pogl., 15. vrsta.)

»Vščipni me, vščipni, pa bom rekla — ne!«

Te dni beremo razne slavospelve, ki se seveda ne spuščajo v reševanje res perečih, nerešenih domačih problemov, temveč štejejo bolj sebi v zaslugo posledice povodni ob Missisipiju v Ameriki, posledice splošnega svetovnega oboroževanja, vzporedne posledice borbe za nadoblast v Sredozemlju, posledice borbe za sirovine v Srednji Evropi, itd., itd., pri čemer so sami čisto nedolžni.

Toda dnevnik, ki posebno obiluje na slavospelih, ima neko prav prebrisano nedeljsko rubriko, katere ne razume niti vsak Slovenec, še manj pa Hrvat in kar je glavno — Srb. Ta rubrika je pisana v ljubljanskem narečju za prav ozek krog čitalcev, za katere je treba prav posebno pisati brez strahu, da bi prišla vsebina pisanja do nepoklicanih oči posebno v — Beogradu. V tej rubriki, kjer imata zaporedoma besedo Kurenčkova Neža in Frtavčkov Gustl, ni niti sledu o kakšnih slavospelih. Nasprotno! V njej se oba norčujeta neke na štirinajsti strani iz vsega tistega, kar taisti dnevnik hvali na vse kriplje in pretege na svojih prvih treh straneh.

Tam najdeš čisto drugačno bilanco »uspehov«, ki izzveni v resignirani: pa potrpi, saj je še tisti potrpel, ki je s češnje padel. Oglejmo si le nekaj zadnjih cvetk te »Iblanske« rubrike.

Tako n. pr. pravi Gustl, da Amerikanci rajši po zraku letijo nad Evropo, kakor da bi si tukaj kvarili svoje avtomobile (vsekakor misli Gustl na »demokratične« ceste, kajti po »fašističnih« se tudi Amerikanci prav lepo vozijo).

Minimalne mezde po dva dinarja na uro, pravi Gustl, so delavcu že zagotovljene, zdaj pridejo pa še kolektivne pogodbe na vrsto, potem bomo pa preganjali — belo kugo. Kajti za delavca je zelo dobro, če ima otroke, da mu lahko kaj pri ljudeh — priberačijo. Potem pa že gre, če nima preveč razvajenega želodca. Stanovanja delavcev itak ne rabi. Saj ga Adam in Eva tudi nista imela...

Kaj pravite? Iz kakšne neki »opozicije« prihaja ta Gustl, da uživa takšno gostoljubnost? Kakšen ima neki namen ta: »Vščipni me, vščipni, pa bom rekla — ne?«

Po izkušnjah od 30. maja naprej uganka ne bo pretežka...

Zboraši!

Te dni je v Ljubljani razstava nabavljalne zadruge uslužbencev drž. žel. Postavite jo v čim večjem številu. Razstavišče: direkcija drž. žel. Pražakova ulica.

Kresnice

Pred tednom smo spet praznovali Janjeza Krsnika. Na predvečer so spet goreli kresovi. Kresnice so se svetlikale v mraku.

Naše misli pa so uhajale v čas pred dvanajsetimi leti nazaj. Liki kresnicam so takrat leteli po vzdušju razne krilatice.

Pa je že tako na svetu, da kresnice kmalu po kresni noči izginejo. Res je, pred izginotjem se še posreči otrokom, da jih polove, pa jih potem pulijo drug drugemu iz rok in spuščajo v večerni mrak kot ne-kakšne svoje lastne kresnice. Saj kresnice niso iskre, le svetiljo se v mraku kot iskre, rok pa ne spečejo.

To spuščanje kresnic pa se nikakor ne sme zanemarjati, če se je tega lotila že konkurenca iz sosesčine. Treba jo nadkriti. Saj so le kresnice pri enih in drugih. Ne pečejo nič.

To vedo otroci, zato se igrajo. Pa vendar se igrajo z ognjem!

Mladina v »Zbor«!

Mladina, ki ti je pri srcu lepša bodočnost domovine, vedi, da v našem pokretu nimajo mesta strankarski plačanci, eksponenti političnih grup, niti oni, ki so jim osebni interesi, in karijera nad vse in oni, ki so škodovali jugoslovanski ideji in izdali naš narod.

Vse to moramo imeti pred očmi, če hočemo prenehati s političnim izigravanjem ljudstva ter zgraditi mlade rane težak križ odgovornosti pri delu za kralja, narod in pravico!

Mi se ne smemo identificirati z nobeno od obstoječih strank, niti s frazerji o jugoslovanstvu in nacionalizmu, temveč nas mora pri tem voditi globoka vera in brez-pogojna predanost našim zborniškim idealom, ki so podrobno označeni v naših temeljnih načelih in smernicah.

Plemenska vprašanja v Jugoslaviji so bila rešena že leta osemnajstega z Osvoboditvijo in Zedinjenjem. Leta 1930. je pa naš blagopokojni kralj Aleksander I. uvedel za našo domovino naziv **Jugoslavija** in ji dal v lepi in mogočni jugoslovanski trobojnici zunanji znak enotnosti.

Zavedamo se, da borba, ki smo jo sprejeli ni lahka, saj je sam naš predsednik in vodja tov. Ljotić izjavil: **»Drugovi! Idemo na dugački put!«** Streti hočemo s svojim zmagovitim pohodom vse separatistične, internacionalne in lažinacionalne izkoriščevalce našega delovnega in dobrega ljudstva, ki ga zavajajo v sovraštvo in bratno morno borbo.

Hočemo Jugoslavijo braniti, rešiti, pomladiti in vsestransko ojačiti, da bo v ponos Vam, ki jo boste dograjevali in vodili ter v trepet vsem zunanjim in notranjim sovražnikom, ki jo danes rušijo.

Z borbenim ponosom razvijamo **jugoslovansko trobojnico in zborniški prapor** na čelu svojih borcev, ki hočejo biti dostojni nasledniki žrtev in mučnikov, ki so dali svoja življenja v bojih za nacionalno politično osvoboditev od Kosovega polja pa do danes. Hočemo nadaljevati to osvobodilno borbo tudi do končne gospodarske in duhovne osvoboditve vseh Jugoslovanov do Črnega morja.

Mladina, kličemo Te!

Vabimo Te v naše vrste, da boš s svojimi jeklenimi mišicami, ponosnimi vzbočenimi prsi in trdno voljo spopolnila naše vrste in vnesla vanje še večjo odločnost, borbenost in predanost »Zboru« in našem vodji!

Mladina je bodočnost naroda!

Mladina zavedaj se, da od Tvoje požrtvovalnosti zavisi uspeh borbe, ki jo vodinaš pokret pod geslom: **Red — Pravica — Blagostanje.**

Brez borbe ni zmage!

Delavec, preišči! in sodi!

Noben stan nima toliko raznoških organizacij, združenj in društev ko delavski. Noben stan pa tudi nima toliko časopisov ko delavski in to strokovnih, kulturnih, političnih in raznih »neodvisnih« in »odvisnih«, z različnimi lepimi naslovi, ki vlečejo. Za vse to pa doprinaša naše delavstvo ogromne žrtve, katere pa ne rode nobenega sadu. Vse te organizacije in vsi ti lističi, ki komaj živijo ali so pa celo odvisni od raznih nevidnih »dobrotnikov« delavstva, se pa kaj vneto med seboj borijo za svoj prestiž, seveda pod okriljem in taktirko raznih političnih strank z raznimi svetovnimi in »lokalnimi« nazori, kateri »navdušeno« podpihujejo plamen strasti in gneva, katerega je duša vsakega delavca, vsled neznosnih socialnih razmer, polna. Večina delavstva pa, ko vidi to gnusno medsebojno gonjo, odklanja vsako organizacijo. Postaja apatična za vse in s tem izgublja vero v možnost zboljšanja razmer in moč odpora napram izkori-

ščevalcem, katerim pa raste istočasno pogum. Vse gori imenovane »grupe« in »organizacije«, katere je rodila liberalna demokracija, čutijo, da nikamor ne gre, pa poudarjajo nujno potrebo enotnosti delavstva. Seveda, pri tem zopet hodijo na dan s »svojimi« nazori in hoče eden imeti vse komuniste, drugi vse krščanske aktiviste, tretji narodne socialiste in bogsigavci še kakšne »gliste«. Načelo »Zbora«, kateri hoče **stanovsko demokracijo**, enotnost vseh stanov, povezanih v organsko celoto, pa vsi brez izjeme v svoji kurli slepoti obsojajo kot fašizem. Kakšen je ta fašizem in kaj »Zbor« hoče in kaka je razlika, pa nihče teh reševalcev delavstva ne pove. To je pa razumljivo iz več razlogov. Glavni je ta, da bi, ako bi hoteli povedati resnico, kaj »Zbor« hoče in zahteva, da bi v istem momentu zgubili vse svoje prišaste in konec bi bilo vseh »grup« in priveskov raznih političnih strank. Pa tudi ista topla gnezdeca, katera sedaj znaša za-

slepljeno delavstvo za svoje reševalce in voditelje, bi se »ohladi«. Da bi pa vsi, katerim je res le količjak na tem, da bi delavski stan kot tak postal konstruktiven, odločujoči, samega sebe upravljajoči faktor v družbi in državi, stopili v stik in skušali doseči enotnost delavstva na podlagi **prave stanovske demokracije**, jim pa še na misel ne pride. Kako vse drugače bi bilo, ako bi imelo delavstvo namesto nešteto do sedaj med seboj se prepirajočih organizacij in lističev, **eden** delavski dnevnik in **eno** strokovno združbo. Odpadlo bi vse bedasto medsebojno prerekanje in mesto tega bi nastopilo stremenje po občem zbolšanju

delavske usode, da o moči in plodnem pozitivnem delu in ugledu delavstva ne govorimo.

Vse to je z lahkoto mogoče doseči in izvesti, seveda ne po politično strankarski demokraciji ali po kakih k nam importiranih svetovnih nazorih, temveč le po načelu »Zbora«, da **vsak stan vodi in upravlja vse sam**. To ni nikak fašizem, to je nujna potreba nas vseh, ne samo delavstva, temveč vseh stanov, povezanih v organski celoti države. Ne državni kolektivism, temveč kolektivism posameznih stanov v organski vzajemnosti. Kdor je zato, pridvi v »Zbor«.

I. M.

SSSR vse boli leze v — demokracijo

Dokler še gospodarijo nezavedne, nesmiselne, vedno surove in nasilne tolpe, so pri vsaki revoluciji zverstva in pokolji še razumljivi. Da pa po dvajsetih letih še razsajajo zverstva in pokolji, pa ne več s strani tolpe, temveč, da jih uprizarjajo kar sami voditelji, je vsekakor edinstven primer v človeški zgodovini, posebno Slovanov, ki sestavljajo vendar ogromno večino prebivalstva v Rusiji.

Angleški socialistični časopisi pišejo sedaj, da jih je sram, da ima sodobna Rusija v svojem naslovu besedo oziroma črko, češ, da je socialistična.

Tudi nas kot Slovine bi moralo biti sram, da se vse to, kar se dogaja v Rusiji, dogaja prav za prav v največji slovanski državi. Našo sramoto lahko zmanjša samo dejstvo, da ne pripadajo glavni in odločilni voditelji SSSR niti po krvi niti po rojstvu slovanstvu, temveč narodom in plemenom, katere že cela zgodovina karakterizira kot okrutne rušitelje in grabežljivce.

Še nikdar, odkar je svet, ni bilo bolj zločinske sile kot je III. internacionala, niti take gorostasne politično gospodarske, socialne in kulturne laži, kakor je nank in sistem glavnih nosilcev oblasti v SSSR!

Naprej so poklali in postreljali vso staro Leninovo politično gardo, sedaj je prišla na vrsto vsa garda rdeče armade z maršalom Tuhačevskim na čelu, Z njim je izginilo še sedem najvišjih predstavnikov rdeče armade. Istočasno so v Smolensku zaprli tudi mater maršala Tuhačevskega, Katarino, ki pa jim je na potu v Moskvo — umrla. Zaprti so vsi družinski člani teh predstavnikov rdeče armade. Izgnani bodo na 10 let v Sibirijo na nepovrat...

Če je res, kar vsem tem očitajo, potem je res lepa ta rdeča armada. Če so vsi ti bili izdajalci, kaj pa naj se potem še začne s tako armado? In če ni res, kakšna pa bo morala te armade, za kaj naj bi bila potem uporabljiva? V vsakem pogledu je njena vojaška moč precej blizu — ničli.

In tisti zblaznjeni azijski despot Stalin, kaj prav za prav hoče? Kdaj in kje misli končati svoja grozodejstva?

Slišimo, da delajo v Beogradu mero-dajnim precej preglavic Adolf Vuk, bratje Popovići in še dvanajstorica. Kar potni list naj jim dajo za SSSR. Tam bodo z njimi hitro gotovi, kakor so bili do sedaj z vsemi inozemskimi komunističnimi zanesenjaki. Pravkar so postreljali vse nemške komuniste. Samo ta naša petnajstorica naj razen pozdravnih pisem Jugoslovanov za znanec v SSSR vzame seboj kar takoj tudi nagrobne vence, kajti medtem ko bodo ti potovali tja, bodo oni mogoče že mrtvi, pa se jim bodo bolj prilegli venci kot pa pisma od navdušenih somišljenikov iz Jugoslavije. Samo, če bodo ti naši vedeli kam položiti vence? Če jih nazadnje ne bo treba položiti kar na njihove lastne grobove?

Zelo veliko vprašanje je, ali bo za tistimi tremi milijoni zlatih dinarjev še kaphilo kaj med jugoslovanske komsalonce, in ali se potem ne bodo ti prav hitro ohladili, ko več ne bo zlate mane?

Na vsak način jim slaba prede. Njihova »svetovna revolucija« strašno šepa.

Da pa se ne bo kdorkoli tolažil, da ubija Stalin samo Žide, ugotavljamo, da je bil med osmimi ustreljenimi samo Feldmann popoln Žid, Gakir pa na pol. Zato pa je Žid Mandel Katajevič postavljen na mesto Ukrajince Postiševa, Žid Volkovič na mesto Golodjeva, Žid Bermann pa na mesto Molčanova kot komisar notranjih zadev v sovjetu Belorusije.

VOLITVE V KMETIJSKO ZBORNICO

Vsi izvoljeni svetovalci »Kmetijskih« zbornic pripadajo stranki JRZ, ugotavlja »Slovenec« z dne 29. junija. Res veliko presenečenje! Kakor da je sploh kdorkoli pričakoval kaj drugega, čim je zvedel, da nam stranka daje **stanovsko zbornico**.

Poravnajte naročnino!

K slavnostni otvoritvi Belomorsko-Baltiškega kanala v S. S. S. R.

(Konec.)

Vsak teh oddelkov ima 5 do 27 taborišč (»lagpunktov«), s prebivalstvom od 500 do 25.000 jetnikov. Večina teh »lagpunktov« ima svoje pododdelke, ki so mala podjetja vseh vrst, razmetana po teritoriju »lagpunktov«.

Uprava BBK se nahaja na postaji »Medvežja gora« (»Medgora«) — ta je tudi dejanska vlada t. zv. »Kareliske republike« — taborišče je pogoltnilo republiko, zavzelo je njeno teritorijo in — na določen ukaz Stalina o organizaciji BBK — je uzurpiralo vse gospodarske in administrativne funkcije vlade. Tej vladi je preostalo samo nekako »zastopstvo«, uboganje ukazov »Medgore« in pa vloga dekoracije narodne avtonomije Karelije.

Junija meseca 1934. leta je bilo v BBK 286.000 jetnikov, četudi je bilo takrat taborišče že precej izpraznjeno, dela pri graditvi Belomorsko-Baltiškega kanala so bila namreč že pri koncu in ogromno število jetnikov — točno ne vem koliko — so poslali na BAM (Bajkalo-Amurska magistrata). V začetku marca istega leta sem delal v načrtnem oddelku Svirskega taborišča — to je eno izmed prav

majhnih taborišč — štel je samo 78.000 prebivalcev.

Nekaj časa sem tudi delal v »računsko-porazdelitvenem« oddelku (URC) BBK in pri tem delu sem se moral pogosto seliti iz tabora v tabor. To mi je dalo priliko, da sem lahko z zelo »grobo približnostjo« opredelil število jetnikov v vseh taboriščih S. S. S. R. Pri tem štetju sem se naslanjal na eni strani na točne podatke števil jetnikov Svirslaga in B. B. K., na drugi strani pa na, takorekoč, odnosne veličine ostalih manj ali več znanih mi taborišč. Nekatera izmed njih so večja od B. B. K. (n. pr. BAM, Sibilag, Dmitlag), večina pa je manjša. Poleg tega se nahaja še popolnoma neopredeljeno število manjših in najmanjših taborov, v posameznih kolhozih, celo v mestih. Tako so n. pr., v Moskvi in Petrogradu palače GPU in štadijone »Dinamo« delali tamkajšnji lokalni jetniki. Približno nekaj deset taborišč je srednje veličine — tako med BBK in Svirslagom. Menim, da bo splošno število vseh jetnikov v teh ravno kar omenjenih taboriščih doseglo 5 milijonov ljudi. Verjetno pa — celo nekaj več! Toda o neki točnosti štetja se sploh ne more govoriti. Še celo več, poznam namreč sistem nižjega štetja v samem taborišču in zato prav dvomim, da bi tudi GPU samo točno ve-

delo za število jetnikov s točnostjo vsaj do 100 tisocev.

Govoril sem o jetnikih v ožjem smislu besede. Razen njih pa eksistirajo še razni drugi sloji prebivalstva z več ali manj omejeno svobodo. Tako se je na primer, v BBK, za časa mojega bivanja, nahajalo 28.000 rodbin t. zv. »specpereseljencev« — to so bili kmetje Voronežske gubernije, poslani v Karelijo z rodbinami na naselitev in pod nadzorstvo BBK. Bili so v še slabšem položaju kakor jetniki, kajti imeli so s seboj rodbine, niso pa dobivali za njo nobenega obroka hrane.*) Dalje sledi kategorija administrativno-izgnanih, ki jih pošiljajo v »individualnem redu«; to je neka varijacija predvojnega izgnanstva, toda brez kakršnekoli obskrbe od države — živi od česar hoče! Nato še »svobodno« — preseljenici, kmetje, ki jih pošiljajo navadno z rodbinami na neobdelane predele, ti pa ne pridejo več pod neposredno nadzorstvo GPU.

O številu vseh pripadnikov teh kategorij, ne da bi govoril o številu zaprtih po ječah, nimam nobenega, niti približnega pojma. Treba pa je poudariti, da so vsi ti zaprti in pripti ljudje — cvet ruškega naroda, posebno kmetje. Mislim, da se najmanj desetina vsega moškega prebivalstva S. S. S. R. nahaja ali v taboriščih, ali pa vsaj nekje blizu teh...

*) Minimalni obrok kruha na dan; za delavca (jetnika), ki izpolni 100% delo je 800 gr kruha, za bolne jetnike in za take, ki iz kakršnihkoli razlogov ne delajo, samo 400 gr kruha na dan.

To, seveda, ni merjeno po evropskih merilih... Sistemi sovjetskih izgnanstev epominjajo na novgorodski »vivo« (izgnanstvo) za časa Ivana Groznega, še bolj pa na — asirske metode in merila.

Asirci — piše Kautskij,*) — so izmislili sistem, ki je njihovim zavojevanjem zagotovil trajnost in trdnost; tam, kjer so naletevali na trdovraten odpor ali pogoste vstaje, so paralizirali premagani narod tako, da so mu odvzeli glavo, to je, odvzeli so mu vladajoče sloje... najbolj bogate, izobražene in za boj sposobne elemente... katere so pošiljali v oddaljene pokrajine, kjer so odtrgani od svoje domače zemlje, postali popolnoma brezmočni. Kmetje in mali rokodelci, ki so ostali v domovini, so bili nekompatibilna masa, popolnoma nesposobna za kak odpor...

Sovjetska vlada povsod naleta na trdovraten odpor in pogoste vstaje in ima vse osnove za strah v slučaju znanih komplikacij, da bodo nastali takšni viharji upora in pobun, kakršnih celo mnogo pretrpela ruska zemlja še ni nikoli videla. Zato so tudi potrebne — i te asirske metode, i ta asirska merila. Vse, kar je več ali manj gospodarsko trdno, vsaj malo sposobno misliti po svoji glavi in delovati — na kratko, vse to, kar kaže vsaj najmanjše protiviljenje vsesplošni nivelaciji — zapade »vivo« in izkoreninjenju, izgnanstvu!

*) K. Kautskij: »Antični svet, krščanstvo in židovstvo«, Izdaja knjige I. 1909.

*) Karelja leži ob finski meji med severnim morjem in baltičkim. Pokrita je večinoma z gozdomi (tundro) in z neprehodnimi močvirji.

Beseda obmejne jugoslovanske mladine

Jugoslavijo je rodila zgodovinska nujnost. Stoletja borbe vseh treh delov velike domovine, žrtve in trpljenje so pomagali soustvarjati veliki jugoslovanski dom, da smo v letu 1918. vendar enkrat začutili, da smo tudi mi vredni lastnega življenja!

Molitev teptanih je bila uslišana.

Jugoslavija je vstala. Veličastno in močno. Ves narod je pozdravljal vstajajočo domovino. Oklenil se je in jo vzljubil. Postali smo močni in zato nevarni tistim, ki jim nočemo več hlapčevati! Prišle so temne sence. Vso zemljo so zajele, tudi v narodno dušo so segle s svojo hladno roko.

Bratje, prej z ljubeznijo povezani med seboj, so z nezaupanjem gledali v obraz domovine in mnogi so to domovino, tolikokrat klicano in zaželeno... izdali!

Žalostno domovino vidim plakati, ko ji lastni sinovi trgajo srce.

Toda ne joči, dobra nam zemlja jugoslovanska! Vedno te bodo čuvali mladi Jugoslovani. Mi se zavedamo, da nam je naloženo težko delo: notranje povezati in duhovno ujediniti brate Jugoslovane. V sebe moramo pogledati in naš značaj pretehtati, vedno in povsod pokazati:

Da smo mladi in neustrašeni borci Jugoslavije,

da verujemo v njeno poslanstvo, da spoštujemo narodne svetinje vseh treh delov naše zemlje in večno ljubimo našo zemljo jugoslovansko!

Šele tako vzgojeni bomo lahko pomagali reševati vsa žalostna vprašanja, ki mučijo našega človeka. Ne bodo naše domovine rešile zamisli v tujih zemljah porojene, ne bodo rešili zemlje lažnjivi rodoljubi, ki domovino le v zasebne namene izrabljajo!

Našo zemljo bomo rešili mi sami, mladi Jugoslovani, če bomo vedno imeli našo dlan: v **zemljo oprto**

našo dušo: z **narodom povezano**, moč in ljubezen: **le narodu posvečeno!**

To je klic obmejne jugoslovanske mladine v teh težkih dneh.

A mi vemo: jugoslovanska ideja se bo srečala z večnostjo!

Naj živi velika zemlja, nedeljiva Jugoslavija!

Živel naš mladi kralj Peter II.!

Dragi tovariš urednik!

V našem glasilu sem bral, da prav radi sprejemate gradivo od nas malih ljudi. Zato sem se odločil, da napišem par vrstic o tem, kar mi najbolj vznemirja kri.

Naša lepa, toda izčrpana Jugoslavija hira že celih 19 let na zajedavcih in izpodjedavcih. Podobna je trdnemu stoletnemu hrastu, katerega se je lotil tak mrčes, skoraj neviden, pa vendar tudi hrastu pogubonosni. Do danes se še ni rodil kralj Matjaž, ki bi s svojo vojsko iztrebil zajedavce in dal ponižanemu in zgaranemu ljudstvu miru in kruha.

To težko nalogo si je naprtil naš tovariš Ljotić.

On se ne bori za svoj interes, temveč kot junak za interes naroda in matere Jugoslavije. Prepričan sem, da bomo zboraši pod vodstvom tov. Ljotića s skupno močjo dosegli, da se nam bo bajka o kralju Matjažu uresničila. Mnogo bo še borbe in ponižanja, saj se zavedamo, zakaj smo ponižani. Mnogo bi lahko pisal, toda »svoboda« ne dopušča.

Takrat pred 19. leti so padali možje, fantje in očetje v boju. Oče v vojni, mati bolna, otroci sestradani. Vojna se je končala. Duševni in telesni izčrpanosti je podlegel oče, mati bolezn. Kdo je izkazal čast borcu na zadnji poti, vojnemu invalidu, ki je moral nas otroke tepsti, ker smo preglasno zahtevali kruha?

Zboraši bomo maščevali ponižanje naših očetov, kajti ponižani in razžaljeni bodo povišani in pravici bo zadoščeno povsod v polni meri — v državi Zbora.

Tovariške pozdrave

F. V., Jesenice.

Podrobnosti razvidne iz letakov v omenjenih krajih. Sreski poverjeniki imajo vsa potrebna navodila.

ORGANIZACIJA »ZBORA«

Velika načrtna akcija med narodom po vsej državi.

Nad 106 shodov v juliju!

Za nedeljo dne 11. julija sklicuje JLG Zbor kakor po vsej državi tako tudi v Sloveniji shode v naslednjih krajih:

1. Maribor-mesto

Ustanovni občni zbor krajevnih organizacij in nato shod za srez: Maribor lev in desni breg, Dravograd, Ptuj, Ljutomer in Prekmurje.

2. Oplotnica

Ustanovni občni zbor krajevnih organizacij in nato shod za srez Slovenske Koroške.

3. Celje

Ustanovni občni zbor krajevnih organizacij in nato shod za srez: Celje, Slovenjgradec, Gornji grad in Šmarje.

4. Zagorje

Shod za srez: Litija, Laško in Krško (severni del).

5. Ljubljana-mesto

Shod za srez: Ljubljana-mesto in okolica ter Kamnik.

6. Radovljica

Ustanovni občni zbor sreske organizacij in nato shod za srez Radovljica in Kranj.

7. Žiri

Shod za srez: Logatec in Škofja Loka.

8. Dobova

Ustanovni občni zbor krajevnih organizacij in nato shod za srez Brežice in Krško (južni del).

9. Kočevje

Shod za srez: Kočevje, Novo mesto in Črnomelj.
Na shodih govore člani vodstva JLG Zbor.

Stanovska misel med Slovenci

V zadnji številki smo pokazali, kako je že leta 1922. naš ožji rojak in vojni dobrovoljec dr. Jaka Štefančič propovedoval, da je le v stanovski ureditvi rešitev Jugoslavije.

Danes prinašamo članek našega tovariša, iz katerega razvidimo, da je naš žal mnogo prerano letos umrli tovariš Tomc iz Bleda že v prvih letih Jugoslavije pravilno doumeval važnost stanov v Jugoslaviji, da je torej že takrat bil nevede — zboraš.

Po zedinjenju so mnogi gledali bolj jasno na razvoj strankarskega življenja kot masa. Dobro so se zavedali, da bo liberalna demokracija s svojimi strankami in stranicami prišla do svojega konca. Zavedali so se, da bo prišla v popolno desorganizacijo — v razsulo in bo narod pri tem strašno trpel. Človek bi mislil, da med Slovenci takih apostolov ni bilo. Ali ni tako. Na Bledu je že l. 1919. in 1920. opozarjal naš pokojni tovariš Tomc na vlogo stanov in njih pravice. Seveda so ostali njegovi kliki, kakor glas vpjočega v puščavi. Sicer ni on dal stanovom definicije, kot jo dajemo danes, ker je bila stvar še komaj rojeno dete. Večkrat sem o tem vprašanju z njim govoril in vedno je podudiral, da bo Jugoslavijo rešila samo gospodarsko politična organizacija, v kateri bodo zastopani vsi stanovi v organski zvezi. To stališče so mu tedaj mnogi za-

merili in marsikateri naprednjak, ki mu je bila stranka več kot narod in država, mu ni zaupal. Vsekakor je Tomc gledal jasno v svet. Danes se to vse to že poraja in ko mislim na njegove besede, se vedno spominjam prilike, ki sem jo imel v mnogih slučajih, da ni dobro, da se kaj podcenjuje, čeprav izgleda kakor prerano dozoreli sad. Saj vendar tak sad, ki pade prerano z drevesa, pomeni čas, ko bomo uživali sadove poštenega dela. On nas opozarja na trenutek obiranja sadja, ki povzroča starim in mladim toliko radosti in veselja, kmetu pa daje kruh.

Tovariš Tomc je tedaj, ko je govoril o stanovih, prorokoval novo dobo — dobo »Zbora«.

Z. F.

Po zakonu

Imamo v Jugoslaviji samo eno telovadno organizacijo in sicer: Sokola Kraljevine Jugoslavije,

imamo v Jugoslaviji samo eno zastavo, in sicer: modro-belo-rdeče barve.

ima v Jugoslaviji politična organizacija, ki je dobila načelno odobrenje oblasti, pravico prirejati shode in sestanke v svrhu nabiranja članstva in sestavljanja odborov,

se lahko prirejaljo v Jugoslaviji akrobacije poklicnih artistov po cirkusih, varietejih, barih in podobnih zabaviščih. Obleka je poljubna, samo da ne žali čuta dostojnosti, verskega in narodnega čuta (n. pr.: bajazzo, Charli Chaplin, clown-dress, trikot i. t. d.)

novih delovnih moči. — Toda vrnimo se nazaj k piramidam, ki jih še danes vsakdo občuduje in ki bodo še stale stoletja, če ne tisoletja. Žal je z boljševiskimi podvigi stvar drugačna. G. I. Solonevič je že 1934. leta, ko še ni bil kanal Belomorsko-Baltiški dokončno urejen, ob priliki službenega potovanja po kanalu, imel priliko ugotoviti, kako se stene kanala rušijo, kako prod in obrežni pesek onemogočuje plovbo po kanalu celo z motornim čolnom, čeprav je kanal prerančan za vojne ladje. Ob malenkostni nepaznji krmilarja, ki se je rad spuščal v pogovore s Solonevičem, je čoln nasedel na sipinah, ki so nastale po obronku kanalovih sten. Takšni so torej rezultati gigantskih naporov, velikanskih izdatkov in ogromnih žrtev.

Ali res more ves kulturni svet (ki je tako ponosen na svojo kulturo, humanizem etc.) mirno gledati te prizore, katerim ni primera v zgodovini? — Ali more trpeti Evropa, da se v državi, ki evropski demokrati ali kakršenkoli red rušira in ščeva mase, ker jih baže Evropa zatira, zaslužni ogromen narod? — Ali so si človekoljubne in napredne države zamašile ušesa z voskom, da ne slišijo tarnanja in joka potlačanih mas? — Ali je možno tako ravnanje z ljudmi v XX. veku?

Vsakdo si bo pač lahko sam premislil celo stvar in našel odgovore, zakaj ravna kulturne države tako, da podpirajo ravno tak režim in mu skušajo podaljšati življenje. Kdo ima največ koristi pri celi stvari in kaj namerava?

Naša vera

Verujemo v Boga in njegovo pravico;
Verujemo, da je Bog močnejši od satana;
Verujemo, da je božja pravica nad človeško pravico;
Verujemo, da je dobro močnejše od zla;
Verujemo, da je ljubezen močnejša od mrznje;
Verujemo, da je ustvarjanje višje od rušenja.

Verujemo, da je narod močnejši od posameznika;
Verujemo, da je blagostanje celote pogoj za blagostanje posameznika;
Verujemo, da morajo interesi posameznika biti v skladu z interesi celote;
Verujemo, da stoji izvrševanje dolžnosti nad pravicami in da ne sme biti pravic brez dolžnosti;
Verujemo, da je red boljši od nereda.

Verujemo, da je oblast prava, ako je od Boga;
Verujemo, da čim večja je oblast, tem večja mora biti njena odgovornost;

Verujemo, da ne sme nihče živeti brez odgovornosti;
Verujemo, da brez zaupanja nad nikomur ni mogoče vladati;
Verujemo, da je duh ljudstva živa stvarnost in da je posameznik močan samo v kolikor je v skladu z duhom ljudstva;
Verujemo v poslanstvo svojega naroda, ki ga določa, da služi splošnemu napredku in koristi človečanstva;
Verujemo, da so Srbi, Hrvati, Slovenci in Bolgari bratje in da njihovega popolnega zedinjenja ne bo mogel nihče ustaviti in preprečiti.

Verujemo, da morajo deli izkazovati ljubezen napram celoti in celota napram delom;

Verujemo, da je družina temelj narodne, ljudske in družabne skupnosti;
Verujemo, da leži v ustvarjanju in delu smisel človeškega življenja;
Verujemo, da je notranja ureditev najboljša varnost na zunaj;
Verujemo, da je moralna moč močnejša od fizične;
Verujemo, da je vsak narod kovač svoje usode;
Verujemo, da je našemu narodu usojena sijajna bodočnost in da je od njega odvisno, da se izkaže dostojnega, da jo doseže.

Verujemo, da morata med ljudmi zavladati bratska sloga in družabna solidarnost;

Verujemo, da je mogoče vsakemu človeku zagotoviti eksistenčni minimum;

Verujemo, da je le zavedno življenje pravo življenje, dostojno človeka;
Verujemo, da se z gospodarstvom po načrtu more zagotoviti delo vsakemu poštenemu posamezniku;

Verujemo, da se more samo z organiziranimi stanovi doseči pravo vladavino ljudstva;

Verujemo, da je spoštovanje narodnih tradicij pogoj za zdrav ljudski napredek;

Verujemo, da se brez žrtev ničesar velikega ne more ustvariti;

Verujemo, da brez tovarištva ni junaštva;

Verujemo, da je naša današnja država delo borcev, junakov in mučnikov;

Verujemo, da jo samo borci in mučniki morejo urediti tako, da bo srečna in trajna.

Verujemo v zmago »Zbora«!